

ACC. NR. 2264

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: K. Frankman

Härad: RÖNNEBERG^s Adress: _____

Socken: S:t. Ibs Berättat av: Fru Olsson

Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

Uppteckningen rör

REG. Sid 1

Skriv endast på denna sida!

11 Sid

Landskap:

Skåne

Söcken:

Veu, Rönnebyns känd

Söcken St. Ibb.

Fullständigt namn:

Jen - Olsson

Född den ung. 80 år gammal, föt på Veu

(gård eller by)

i

(socken och landskap)

Yrke:

Bisyssla:

Bosatt å följande platser:

Hon alltid varit bosatt på Veu

(socken, landskap, tid)

Bor nu

p. Veu, St. Ibbes församling

(gård eller by jämte postadress)

Faderns namn:

född

Moderns namn:

född

Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet?

b) modernet?

Närmare upplysningar om släkten:

(t. ex. inflyttning, yrken m. m.)

Sagesmannens barndom:

(el. upptecknarens)

(sysselsättning, syskon)

skolgång

Läsning:

(böcker, tidningar m. m.)

Resor:

Har sagesmannen sina hägkomster efter vissa personer? Vilka?

(el. upptecknaren)

Deltagande i föreningslivet:

Förtroendeuppdrag:

Övriga upplysningar:

På grund av bristigt rikshemmet spelade
blev det omöjligt att få se vidare om oss
från Olsson, som var mycket sorg.

Död den

(år och dag)

Ant. av

Dessa uppgifter ha insänts av:

Frilands 6

(namn och fullständig adress)

år 1929

2264

acc 2264
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Folkmedicin.

Register.

A:r 2.Nygårdsfrun på Tunagården.

B:d 3.Dödsvarsel nyårsafton.

J:e 4.Bröllop.

J:f 5 Vårtor.

" 6.Slaget.

" 7 Huvudvärk.

" 8.Hylleknutor.

J:g 9.Begravning.

N:a 10.Julafton, utklädning m.m.

N:b 11.Fastlagsmåndag.

Skiv 2264 *acc m 13 2264* *upps 25* *Pert Frankman* 2.
Könstads gård LUNDS UNIVERSITETS
Sitt 176: sn FOLKMINNESARKIV *Per Erik Olsson*

Sägen.

"Nygårdsfrun" på Tunagården.

Sägen.

I mitten av 1800-talet köpte en sjökapten Unénius ~~Nygården~~ /nu-
varande Tunagården/ och hade i sällskapsätt fruntimmer, som man an-
tog var hans fru. Som värdinna var hon snål och hård och stygg mot
tjänarna. Alla skap höll hon låsta och gick alltid med en korg där
nycklarna förvarades. Även efter döden kunde hon ej skilja sig från
sin egendom, utan kommer igen om nätterna och skramlar med nycklarna
/enligt en annan version, sitter hon stilla på en stol i ett särskilt
rum/. När gårdsklockan kallade drängarna till mat sjöng den under
hennes tid, påstodo drängarna:

Blå välling och surer sill,
Bulghunnen kommer in.

/hunnen: drängarna./

acc 2264
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2264

3

Nyårsafton.

Nyårsafton.

När man nyårsafton gav en hund en bit bröd och han ej
ät utan lade brödet vid dörren, dog givaren innan årets slut.

acc 1167

2264

4

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bröllop.

Bröllop.

Vid bröllop användes förridare, som efter vigseln i kyrkan redo hem så fort de kunde och hämtade brännvin, som de kommo de övriga henkommande till mötes med. De som kommo sist till bröllopet finge åka i rullebör och sedan "hugga bränne".

acc 2264
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2264

5.

Vårtor.

Man skulle taga lika många ärter, som man hade vårtor gå bak-
länges mot en brunn. Kasta ärterna bak ryggen ned i brunnen och
skynda in innan ärterna kommit till botten i brunnen.

Vårtor.

acc 2264
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Slaget.
/epilepsi/.

Slaget.
/epilepsi/

Konsten var att få den sjuke våldsamt uppretad. Detta åstadkoms genom att slå huvudet av en tup och slå blodet i ansiktet på den sjuke. Jag kommer ihåg en fru vars son led av slaget. Modern slog åder på sig och lät honom dricka men utan verkan tills ovanstående medel försörktes.

acc 2264

2264

7.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Huvudvärk.

Vid huvudvärk sade man att "huvudet har fallit ner".
Därför måste man "draga upp det igen", vilket åstadkoms
genom ett kraftigt tag i håret och ryck uppåt tills ett
smällande ljud hördes.

Huvudvärk.

Hylleknutor.

Hylleknutor.

En torsdag, en söndag och en torsdag /el. tvärtom/
skulle man gå till en, som hade en ko, och be om osilad
mjölk, som då sattes fram. Sedan skulle den lidande gå till
gården i fråga, icke säga ett ord och ej svara på tilltal, ta
mjölken, tvätta sig i den och fortfarande utan att säga ett
ord gå till en hylle- eller törnrosbuske, slå ut mjölken
över den och säga:

"Här har du till dej och dina
så kan du la ble mej och mina."

acc 2264
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2264

9.

Begravning.

Då någon var död på ön gick en särskild "böman" som i min tid alltid var iklädd vita handskar omkring och bjöd till begravning. Kransar köptes då i Landskrona och syddes sedan på papp och hängdes upp på gavelbänken i kyrkan. Om den döde varit särskilt avhållen har det hänt att kransen sattes av givaren i glas och ram. Jag kan erinra mig en ung flicka som fick detta, vars kamrater följde henne till graven under det att de beströdde hela vägen från sorgehuset till kyrkan med vita blommor. Någon dödgrävare fanns ej utan ett par av den dödes bekanta grävde graven. Begravningsgästerna skottade sedan igen graven och spadarna kastades ovanpå i en hög.

Begravning.

— are 2264 —

Julafton.

Utklädning var vanlig med pojkar till flickor och tvärton. På julafton kastades klapparna in genom dörren och den som kastade dem fick inte bli tagen. Klapparna samlades ihop av alla i så stora högar som var och en hann med och syné om den i vars hög ej en enda klapp fanns till honom själv; han fick lida spott och spe. En vers som belyser det myckna kändet julafton och juldagen är följande:

Julafton och jula
ha vi så gott som vi vill ha
men Annandag jul
gömmor mor sitt sul
och inte vill det komma /d.v.s. fram/

—
Knutdagen sopades julen ut med en kvast över tröskelen.
—

Julafton.

Avskrift.

2264:11

Dubblott

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

Skåne

Frankman, Kurt, Kand.

Rönnebergs (Hven)

Malmö

Fru Olsson

1929

Hven

Fastlagsmåndag.

Fastlagsmåndag slogo pojkarna "katten ur tunnan",
som under min tid var en brännvinsflaska. Hästarna voro grannt
prydda, de som lyckades fick ett band om handen och kallades
"kattekung".

S' käne
Romberg's hel
S. f. J. b. b. v.

Nov 22 1864

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2264

11
Gypt. R. Frankman

Per. av T. Olsson

Fastlagsmåndag.

Fastlagsmåndag slogo pojkarna "katten ur tunnen" som
under min tid var en brännvinsflaska. Hästarna voro grannat
prydda, de som lyckades fick ett band om handen och kallades
"kattelung".

Fastlagsmåndag.